

UNIVERZITET U BEOGRADU
FAKULTET ZA SPECIJALNU
EDUKACIJU I REHABILITACIJU

UNIVERSITY OF BELGRADE
FACULTY OF SPECIAL EDUCATION
AND REHABILITATION

11.

MEĐUNARODNI
NAUČNI SKUP
„SPECIJALNA
EDUKACIJA I
REHABILITACIJA
DANAS”

11th

INTERNATIONAL
SCIENTIFIC
CONFERENCE
“SPECIAL
EDUCATION AND
REHABILITATION
TODAY”

ZBORNİK REZIMEA

BOOK OF ABSTRACTS

Beograd, Srbija
29-30. oktobar 2021.

Belgrade, Serbia
October, 29-30th, 2021

UNIVERZITET U BEOGRADU – FAKULTET ZA
SPECIJALNU EDUKACIJU I REHABILITACIJU

UNIVERSITY OF BELGRADE – FACULTY OF
SPECIAL EDUCATION AND REHABILITATION

11. MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP
SPECIJALNA EDUKACIJA I REHABILITACIJA DANAS
Beograd, 29–30. oktobar 2021. godine

Zbornik rezimea

11th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
SPECIAL EDUCATION AND REHABILITATION TODAY
Belgrade, October, 29–30th, 2021

Book of Abstracts

**11. MEĐUNARODNI NAUČNI SKUP
SPECIJALNA EDUKACIJA I REHABILITACIJA DANAS
Beograd, 29-30. oktobar 2021. godine
Zbornik rezimea**

**11th INTERNATIONAL SCIENTIFIC CONFERENCE
SPECIAL EDUCATION AND REHABILITATION TODAY
Belgrade, October, 29-30th, 2021
Book of Abstracts**

IZDAVAČ / PUBLISHER

Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju
University of Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation

ZA IZDAVAČA / FOR PUBLISHER

Prof. dr Gordana Odović, v.d. dekana

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK / EDITOR-IN-CHIEF

Prof. dr Branka Jablan

UREDNICI / EDITORS

Prof. dr Irena Stojković
Doc. dr Bojan Dučić
Doc. dr Ksenija Stanimirov

RECENZENTI / REVIEWERS

Prof. dr Sonja Alimović
Sveučilište u Zagrebu – Edukacijsko rehabilitacijski fakultet, Zagreb, Hrvatska
Doc. dr Ingrid Žolgar Jerković
Univerzitet u Ljubljani – Pedagoški fakultet Ljubljana, Slovenija
Prof. dr Vesna Vučinić, prof. dr Goran Jovanić, doc. dr Aleksandra Pavlović
Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju

LEKTURA I KOREKTURA / PROOFREADING AND CORRECTION

Maja Ivančević Otanjac, predavač

DIZAJN I OBRADA / DESIGN AND PROCESSING

Biljana Krsić
Mr Boris Petrović
Zoran Jovanković

Zbornik rezimea biće publikovan u elektronskom obliku

Book of abstracts will be published in electronic format

Tiraž / Circulation: 200

ISBN 978-86-6203-149-5

STAVOVI SREDNJOŠKOLACA TIPIČNOG RAZVOJA PREMA VRŠNJACIMA SA SENZORNIM SMETNJAMA I POREMEĆAJIMA*

Vesna Radovanović**, Jasmina Karić, Ana Drobac

Univerzitet u Beogradu – Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Srbija

Uvod: Efekti inkluzivnog obrazovanja se često u literaturi sagledavaju kroz stavove učenika tipične populacije prema vršnjacima sa smetnjama i poremećajima, pri čemu veliki broj istraživačkih nalaza sugerše da neposredni kontakt učenika predstavlja jedan od preduslova za formiranje pozitivnijih stavova.

Cilj: Cilj istraživanja je bio da se ispituju i uporede stavovi učenika tipičnog razvoja u zavisnosti od toga da li pohađaju nastavu sa vršnjacima sa senzornim smetnjama i poremećajima.

Metod: Prigodni uzorak za istraživanje činilo je 174 učenika prvog i drugog razreda iz tri srednje škole, od kojih je 52 učenika imalo neposredni kontakt u razredu sa vršnjacima sa senzornim smetnjama i poremećajima. U istraživanju je korišćena Čedok Mekmaster skala za procenu stavova prema osobama sa hendikepom. Interna konzistentnost je utvrđena Kronbahovim alfa koeficijentom i iznosi 0,73 za skalu u celini.

Rezultati: Prosečni skorovi dobijeni na skali ukazuju da učenici tipičnog razvoja imaju pozitivne stavove prema vršnjacima sa senzornim smetnjama i poremećajima, ukupan skor iznosi 78,86. Utvrđeno je da postoje veoma male razlike u stavovima srednjoškolaca na skali u celini, njenom kognitivnom i bihevioralnom domenu, dok je jedina razlika pronađena u afektivnom domenu skale, gde su učenici koji su imali kontakt sa vršnjacima sa senzornim smetnjama i poremećajima pokazali značajno viši skor ($t=2,473$; $df=172$; $p=0,01$).

Zaključak: Pretežno pozitivni stavovi prema vršnjacima sa senzornim smetnjama i poremećajima ukazuju na pozitivne efekte inkluzivnog obrazovanja, a da li su nastali usled samog prisustva učenika sa senzornim smetnjama i poremećajima ili kroz druženje i zajedničke aktivnosti je otvoreno pitanje za buduća istraživanja.

Ključne reči: *inkluzija, stavovi, učenici sa senzornim smetnjama i poremećajima*

* Rad je nastao kao rezultat istraživanja na projektu „Kreiranje protokola za procenu edukativnih potencijala dece sa smetnjama u razvoju kao kriterijuma za izradu individualnih obrazovnih programa“ (br.179025) koji finansira Ministarstvo prosvete, nauke i tehnološkog razvoja Republike Srbije

** radovanovic3@yahoo.com

ATTITUDES OF TYPICALLY DEVELOPING SECONDARY SCHOOL STUDENTS TOWARDS PEERS WITH SENSORY DISABILITIES*

Vesna Radovanović, Jasmina Karić, Ana Drobac

University of Belgrade – Faculty of Special Education and Rehabilitation, Serbia

Introduction: The effects of inclusive education in the literature are most often observed through the attitudes of typically developing students towards peers with disabilities where a large number of research findings suggest that direct contact between students is one of the prerequisites for forming more positive attitudes.

Aim: The aim of this study was to examine and compare the attitudes of typically developing students depending on direct contacts in classes with peers with sensory disabilities.

Method: A convenient sample for the research consisted of 174 first and second grade students from three high schools, of which 52 students had direct contact in class with peers with sensory disabilities. The study used the Chedoke-McMaster scale to assess attitudes toward people with disabilities. Internal consistency was determined by the Cronbach's alpha coefficient of .73 for the scale as a whole.

Results: The average scores obtained on the scale indicate that typically developing students had positive attitudes towards peers with sensory disabilities and the total score was 78.86. It was found that there were very small differences in the attitudes of high school students on the scale as a whole as well as its cognitive and behavioral domain, while the only difference was found in the affective domain of the scale, where students who have peers with sensory disabilities in their immediate surrounding showed significantly higher scores ($t=2.473$; $df=172$; $p=.01$).

Conclusion: The majority of positive attitudes towards peers with sensory disabilities indicate a positive effect of inclusive education, and whether that is due to the presence of students with sensory disabilities or socializing and joint activities remains an open question for future research.

Keywords: *inclusion, attitudes, students with sensory disabilities*

* This paper is a result of the project “Designing a protocol for assessing the educational potential of children with developmental disabilities as a criteria for developing Individualized Education Programs” (No. 179025) financed by Ministry of Education, Science and Technological Development of the Republic of Serbia.